

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 9. hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felölős szerkesztő:

Sámuel Andor.

KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetés pénzök küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Nyegyed évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér

Jegyzés.

Igazán jól nevelt házőrzők vagyunk mi Szarvasiak. Nálunk az aszszonyságok tündérújjai belenyulnak mindenkinek durva földi dolgaiba, mennydörgő lavínakat zuditva közzénk. Pedig ő ellenük talán nem is nehéz eljárni, ugyanazt a szelindeket, melyet rendszerint ők szoktak ránk uszítani: az Erkölcöt, talán teljes sikerrel szabadíthatnánk rá mi is e szép bestiákra. Az asszony neve hallgass. S nem lesz mit csodálkozni, ha akadni fog oly udvariatlan valaki, ki körmöcskéjére talál huzni a dolgaiba belemotozó tündérújjaknak. *

Nagyszerű város ez a Szarvas az ő elmaradottságával. Mintahogy vannak csillagok, melyekről évekig tart míg a fény hozzánk érkezik s a csillag talán rég elpusztult már, mikor mi még ragyogva látjuk: oly formán láthatók Szarvason az egyes divat s társadalmi szokások, melyek valójában már rég halottak, még évek mulva is. Ami érdeklődésünk nem tart lépést a divat széjszéjeivel és drága pénzen avult jószágot kapunk. *

Aviatika. Magyar repülőgép verseny.

A SZÉKELY-FÉLE BIPLÁN.

Az első kísérletezések.

Bpest, 1910. febr. 3.

Hova tűnt a föld színe felett az ősmundák archaikus nyugalma? Hol van a járatlan légbirodalom mennyei nyugalma, mit eddig csak egy—egyvező madárszárny zavart meg, mit csak meleg, színes mesék, regék voltak képesek a fantomok vörös, esetlen, kétfejű sárkány-madaraival benépesíteni. Azt a nyugalmat a légbirodalomnak ma a XX. század első, ébredő óráiban a fülnek tulvilági hang szinte zenefutam mellett egy vaslelkű, emberkéz formálta, grasziöz gépmadár örökre elűzte. Innen túl a levegőt nem is mondhatjuk többé „szélcsendes“ Oceánnak, melyre a haladó emberiség örök-utjának egy sinjét lerakta. Vagy most akarja lerakni, de úgy, hogy az biztos, alaptalan alap legyen. És ezen az egysínű, csuda módon hajlékony légvonalon perc-ről-percre, — amint táviratok és kábelek útján jelentik — mindinkább győzedelmesebben suhannak és törnek elő a gépmadarak. Rikord rikordot dönt meg. Ez a rőmarkja a XX. századnak minden másón kívül. Ez jegyzendő föl, minden más elfelejthető. Ez az a succes, isteni győzelem, melynek nyomában minden vívmány, siker elveszti nagyságát. Művelt nemzetek, népek tágra nyílt szemmel, lelki izgalommal és oly intenzív féltékenységgel várják is ennek a sikernek eljövételét egymással szemben, amilyenhez fogható féltékenység, irigység csak talán a mindenható gyarmatpolitikában ütheti fel fejét. Mert jól tudják, hogy amelyikük erősebb, frissebb lelket tud elhelyezni e madáralaku, holt anyagba, az csatát nyert, a légben, de a földön is. Ma

TÁRCA.

Ős átok nógat.

Akár a mélyből nézem az azurt,
Akár hófűrtös csucsról kémlelem,
Nem fogy kisebbre, nem nő nagyobbra
A kék palástba burkolt végtelen.

Mégis mindennap — űs átok nógat —
Letépek egy-egy palástdarabot,
Muló örömeért mindennap vesztek
Egy mesét, egy-egy paradicsomot . . .

Sámuel Viktor.

Az iszákos.

Irta: GUY DE MAUPASSANT.

Az északi szél orkányszerűleg dühöngött s hajtotta a nehéz, fekete viharfelhőket, melyekből csak úgy ömlött a zápor.

A partí sziklák szinte megremegtek a felkorbácsolt tenger hatalma alatt; az óriási, nehézkes, tajtékzó hullámok roppant erővel, mennydörgésszerű robajjal csapkozták a partot.

Egyik hullám a másik után tolongott, a szélvész lekapta róluk a fehér habot, mely olyan volt, mint egy rengeteg állat tajtékja.

Az yporti völgyben megrekedt az orkán, zugott, majd üvöltött, letépte a házakról a cserepeket, összetörte az ablaktáblákat, ledöntötte a kéményeket s oly erővel rohant végig az utzákon, hogy az emberek a falhoz lapultak. A gyerekek szerencsére nem mertek kibujni, mert úgy megforgatta volna őket, mint a száraz lombot.

A halászbárkákat messze kivonszolták a zátonyra, mert ha az ár jön, a tenger messze behatol a partra. Az oldalvást dülő csónakoknál egynehány hajós állott s a komor égre s a haragos tengerre bámultak.

Lassankint egyik másik után elszállingózott, mert már beállt az éj s mély sötétségbe vonta a dühöngő oczeánt s a felbőszült elemek viharzását.

Csak két férfi maradt a parton. Kezeit zsebre dugták, a posztó-sipkát mélyen a szemükre huzzták; hátuk szinte meggörnyedt a szélvész lökései alatt. Mindkettő tagba szakadt normandiaí halász volt, nagy szakállal és éles, kék szemekkel, azokkal az átható tengerérszemekkel, melyek, mint a prédára leső madár, még a legmesszebb pontot is meglátják. Hajuk fénytelen volt, mintha a sós tengeri szél kiszáritotta volna. Az egyik megszólalt:

— No, Jeremiás, nem mennénk egy partí dominóra? Én fizetek.

A megszólított habozott. A játék s a pálinka csábitotta, de tudta, hogy megint leissza magát. Aztán meg a feleségére is

Jacobi antinicotin szivarkahüvely elsőrangú gyártmányok.
Jacobi extra szivarkapapír

Kapható Szarvason: Sámuel Adolf könyv- és papírkereskedésében (Beliczey-ut 9. szám), valamint minden nagyobb dohánytözsdeben.

magyarok szintén a művelt nemzetek közzé sorozzuk magunkat — de mi még a vágyainkat is letörjük és annak nyílt beismerésében nem merünk lenni, hogy volna jogunk, friss energiánk, ügyességünk, kezünk ahhoz, hogy a „gépmadár“ megtollasítása, instrumentálása, esztergályozása körül résztvegyünk. Gyaurok, hitetlenek vagyunk. És a külföldi államoknak kulturánkra mért asszoiat azzal akarjuk felfogni többek közt, hogy panorámás repülőgépverseny rendezését kürtöljük világgá nagy képpel és „grand prixek“ kitűzését bárgyu számítással.

De voltaképen semmi egyéb nem lesz mint egy „coup de theatre“ a világ culturszinpadán. Olyan maszk, amelyről, ha itt lesznek a külföldi vendéglátók, ki fog tűnni, hogy festék a homlokunkon. Mert mi lesz, az, hogy a nagyszerű díjakat elkanalazzák a külföldiek, mert szemernyi ésszel belátható, hogy a hogy nekünk a jelen időtávlataból nézve nem lehet semmi esélyünk eredményes repülési mutatványokban. A magyarok bizvást hoppon maradnak, de nemcsak azért, mert a pazar díjakban nem osztozkodhatnak, hanem mert ma még egy óriási kérdőjel az is, hogy ugyan akad e aviatikusunk, aki egyáltalában starthoz állhat. Nem lehet egyetlen pápista olyan infallibista, mint azok az urak, akik ezt a versenyt rendezik és ezáltal hisznek vakon a magyar aviatika vagy az áldozatkész magyar cultura jó hírnevének megteremtésében. Ezek csak rózsás vágyak, becsületes munka és a magyar aviatikusaink segítése, szárnyra emelése nélkül, olyan magas arktikus vágyak, melyek az elérhetetlen északipoluson futkároznak — Cook nélkül.

Aviatikusra van szükségünk, akik nélkül a magyar turul nem fog soha felemelkedni. Persze az is nagy kérdés, hogy van e aviatikusunk, vagy csak aviatikusnak magát megtett légiharcosaink vannak és vannak-e, akik nemcsak a „Nap“ napilap bűvös lámpájának fényében tudnak bemutatkozni. Ha őszinték és nyíllak vagyunk, akkor a sivár felelet, hogy nincsenek „tudvalevőleg“ aviatikusaink. Mert azok, akiket tudvalevőleg a lapok colportáltak, akikről teli szájjal, bárjóakarattal terjesztették a hirt, hogy eljött bennök a „honmentő“, ezekről egytől-egyig kitént, hogy annyi közülük az aviatikához, mint a gépkocsi-kezelőnek az orgonázáshoz. A Svachulayak, a Kutassyak, akik még csak a „corriger la fortune“ elvét felhasználva sem tudtak boldogulni, elvesztették egészen a bizalom talaját. A többiek detto: színészek, ácsmesterek, harangöntők. Tehát, ha vannak még aviatikusaink, azok már csak a lapok által még fel nem fedezett „elhallgatottak“ közt lehetnek. Persze a titkos találmányokon eszüket morzsáló philisterek száma nagy és haszontalansággal ijesztő. Ezek nem ex professo, de lelki nyavalyából foglalkoznak „nagy dolgokkal“. Ezek ép annyira megérdemlik a halálcsapást, mint a világ előtt „Coupde theatre“-val föllépők.

Másként kellene fogadni azonban azokat, akik a sajtó harsonáit nem is engedték idő előtt magukról megszólaltatni, de akik nyíltsággal — hisz a szakértelem és tehetség armaturájával vannak ellátva — a legilletékesebb forum ítélete alá bocsátották terveiket.

Székely Mihály és Zsélyi Aladár az a két férfi, akik ezt megtették és

el is nyerték a szakbizottság legteljesebb elismerését. Ők ketten komoly képviselői a magyar aviatikának. De míg Zsélyi anyagilag jól szituált, úgy hogy minden gond nélkül, kényelemmel, kedvvel munkálkodhatik gépének megépítésénél (ami röviden be is fejeződik) addig ami Székelyünknek ezer csatát kellett megvívnia, míg odáig juthatott, hogy legalább: biplánjának váza elkészüljön, ha mindjárt a lelke: a motor hiányzik is.

Szóval ami Székelyünknek van már egy biplánja motor nélkül. De így is nevezetes ez a biplán-váz már azon körülménynél fogva is, hogy Székely mesterkeze készítette azt az utolsó szögig egy más alkalmas személy aszisztálása mellett. Másfél hónap alatt készült el vele. Ma már azonban számítása szerint két hét alatt meg tud építeni egy másikat, tekintve, hogy ismeri már csinját-binját a gyakorlati megkonstruálásának. Meg is csinálja rövidesen a másikat is, mit ide Pestre küld fel és helyezteti el közszemlére a Vigadóban.

Most pedig nemsokára motor nélküli biplánjával kísérleteihez fog; eddig ugyanis a kedvezőtlen idő ebben megakadályozta.

E kísérletei azonban nem azok a kedves játékszerű kísérletek lesznek miket odahaza Szarvason, a Népkert őszi napfényében állva előttünk, néhányunk előtt mutatott be, mikor a hársfának hosszú szárral, mintegy kormányruddal ellátott pergamenthártyás, rozsdás leveleit a lanyha szél szárnyaira bocsátotta és annak pörgésszerű, hosszú leereszkedését komoly alapon magyarázta.

Ezek a kísérletek már más színezetben fognak lefolyni.

gondolt, aki otthon egymagára maradt. Ellenkezett.

— Szinte azt hihetném, hogy feltetted magadban, hogy engem mindennap leitatsz. Mond csak, mit kapsz te azért? Mindig van pénzed, mindig fizetsz.

Mégis nevetett, meggondolván, hogy mennyi pálinkát ivott már másnak kontójára. Mint jófajta normandiainak jól esett, hogy tulajdánt a másik eszén.

Máté pajtása egyre nógatta:

— Hát gyere már Jeremiás. Hiszen ilyen pokoli időben úgy se mehet az ember üres gyomorral haza. Hát miért nem akarsz jönni? Talán attól tartasz, hogy a feleséged nem melegíti meg az ágyadat?

— Nem; de néze: mullkor sem találtam meg a kaput... Ugy huztak ki a csatornából.

Ez az emlék... Máté s lassan neki indult a Paumelle korcsmájának, melynek ablakaiból messze kiszűrődött a világosság. Máté folyton tuszkolta, a szél is egyre hajtotta s így igazán nem volt elég ereje, hogy ennek a két egyesült erőnek ellentálljon.

Az alacsony korcsmaszoba tele volt matrókkal, füsttel és lármával. A tivornyázókön durva gypju ruha volt; nekikönyökl-

tek az asztalnak s ordítottak, hogy egymást megértsék. Minél több vendég jött, annál erősebben kellett lármáznio, hogy tulkiállítsák a beszélők lármáját, s a dominókövek zaját.

Jeremiás és Máté beült egy sarokba hozzáfogott a játékhoz. Játékközben egyik pálinkás poharat a másik után hajtogatták.

Aztán még egy pártit játszottak s megint ittak. Máté folyton töltögetett s hamiskásan hunyorgatott a korcsmáros felé. Ez a Paumelle magas, kövér, vörösképű ember volt: folyton nevetésre állott a szája, mintha valami nagyon jó dolgot tudna elmondani.

Jeremiás lenyelte a pálinkát, rázta a fejét, szinte ordítva nevetett, majd bamba meglepedettséggel nézett a pajtására.

A vendégek lassankint otthagyták a korcsmát. Valahányszor az ajtó kinyílt, besüvített a szél, felzavarta a vastag pipafüstöt, megrázta a lánczon függő lámpákat, melyekben megrezzentek a lángok. S közbe behalatszott, amint a hullámok odakünn paskolják a sziklákat.

Jeremiás leoldotta nyakkendőjét. Már teljesen el volt ázva. Lábaít szétterpesztette, egyik keze mereven lelógott, a másikban pedig a dominót tartotta.

Csak a két pajtás és a korcsmáros maradt a helyiségben. Az utóbbi kíváncsian közelget a két vendéghez s azt kérdezte:

— No, Jeremiás, hát hogyállunk? Izlett-e a pálinka? Jeremiás csak mosolygott: Minnél többet iszom, annál szárazabb a torkom.

A korcsmáros ravaszul sandított Mátéra. Kis idő múlva Máté felé fordult s ismét megszólalt:

— Hát az öcséd hol van most? Merre csatangol a bitang?

Máté a szemével hunyorgatott s mosolygott.

— Ne törődj te azzal; jó meleg helyen van az mostan!

Aztán mindkettő Jeremiásra nézett, aki henczegve rakta le a dupla hatost.

Mikor a pártinak vége volt, megszólalt a korcsmáros:

— Tudjátok mit gyerekek? Szeretnék már az ágyba bujni. Itt hagyom nektek a lámpát s a palackot. Csak husz sous ára van benne. Máté lelkem te kívülről be zárod az ajtót s a gyékény alá dugod a kulcsot úgy mint tegnap.

— Jó, jó; értem a dolgot — mondá Máté.

Biplánvázával motor nélkül két-félekép kísérletezhetne. Vagy amint a Wright testvérek tettek, hogy a biplánt kötelekkel egy automobilhoz erősítették és egy kis automobil robogás után a biplán felszállott, amint főlészál a zsineggel összekötött papírsárkány is a szaladó gyerek kezében. Vagy úgy, hogy a kerekeken futó biplán egy eléggé sikamlós hegylejtőn leeresztve, mire a hegytövéhez lefut oly sebességet nyer hogy az szépen a levegőbe felemelkedik.

A kísérletezésnek ezt az utóbbi módját választja Székely.

Hogy kísérletei eredményesek lesznek, kétségtelen, bárha jósdák felállításától tartózkodunk, de ugyszólván előreláthatólag ki van zárva minden „deus ex machina“ és akkor a siker elmaradhatatlan, mivel gépének structurája az eddig elért kipróbált, legpontosabb számadatokon alapszik.

A rövidesen megtartandó kísérleteiről fénykép felvételeket is fog eszközölni. A fényképfelvételekhez a Szarvasiaknak is lesz szerencséje, azokat az én közvetítem mellett megküldeti.

Ügyének lanszirozása céljából, különösen a motor megszerzésére, egy részvénytársaság is van már alakuló félben és vagy 300 részvény (a 20 kor. névértékű) jegyeztetett is elő.

A részvényjegyzők aradiak és bizvást szülővárosában, sőt a vármegye területén is lesznek sokan, akik az alacsony névértékű részvényekre szives örömet jegyeznek legalább is kísérleteinek bemutatása után. Mert Székely maga is csak azt akarja, hogy a siker után indítsanak akciót a motor be-

szerezésére, ezzel is vállalkozásának komoly árnyalatát megakarván őrizni.

Aki pedig így debütál, annak előjövend a ragyogó napforduló.

Dr. Sámuel Károly.

A tekintetes vármegye

× **A közigazgatási bizottság ülése.** Békésvármegye közigazgatási bizottsága e hónap 14 én, hétfőn fogja megtartani január havi rendes ülését, melynek egyik legfontosabb tárgya a belügyminiszterhez felterjesztendő félévi jelentés lesz. Ez a jelentés, melynek ki kell terjeszkednie a vármegye összes közérdekű eseményeire és magában kell foglalnia az esetleges közérdekű kívánalmakat is: minden félév végén szokta a közigazgatási bizottság felterjeszteni. A mostani jelentésben lesz két érdekes kívánság. Az egyik a gyomai járás főszolgabirójának az iránt, hogy Gyomán járásbiróság állítsák fel. Ez régi vágya már a gyomaiaknak, különösen a gyomai fiskálisoknak. Megjegyzendő, hogy ez a kérdés szoros összefüggésben áll a csabai új járásbirósági épület kérdésével. Ha Gyomán járásbiróságot állítanak fel, akkor fűtyültek az új csabai járásbirósági épületnek. A másik közérdekű kívánság a gazdasági munkás- és cselédtörvény módosítása, amely törvény ellen igen sok panasz merült már fel úgy a gazdák, mint a cselédek és munkások részéről. Ugy hisszük azonban, hogy mindkét kívánság csak jámbor óhajítás marad egyelőre, különösen a mostani zürzavaros politikai viszonyok között.

× **A dijnoki szabályrendelet.** Békésvármegye törvényhatósági bizottsága a múlt évben elfogadott egy a vármegyei dijnokokra vonatkozó szabályrendeletet, mely a dijnokok jogait és kötelelességeit körvonalozza és állapítja meg. A törvényhatóság a szabályrendeletet felterjesztette jóváhagyás végett a belügyminiszterhez, akinek most érkezett le a leirata. Eszerint a miniszter jóváhagyja a szabályrendeletet, egyedül az ellen van kifogása, hogy a női dijnokok ugyanannyi illetményt kapjanak, mint a férfiak. Ebben a miniszter szerint nincsen méltányosság. Most a szabályrendeletet a miniszternek ez antifeminista intézkedése szerint kell módosítani.

Nóta a halott szürről.

Athénben kikeletkor,
Hajnal-órán, a réten
(Ihaj, evoé Tavasz.)
Halott szüzet találtak.

Szép volt még, mintha élne,
Kemény mellén virágok.
(Ihaj, evoé Tavasz.)
Igy kell szépen meghalni.

Egy kószáló poeta
Arra vetődött éppen
(Ihaj, evoé Tavasz.)
S faragta ezt a verset:

„Elszeretted előlem
Ezt a szép ismeretlent
(Ihaj, evoé Tavasz.)
Jól tetted, hogy megölted.“

Ady Endre.

Paumelle gazda kezét szorított a két vendéggel s nehézkesen felmászott a falépcsőn. Hatalmas léptei még egy ideig, végighangzottak a kicsike házban, de aztán egy hatalmas recsegés azt jelentette, hogy a gazda már lefeküdt az ágyba.

A két férfi tovább játszott. Időről-időre egy heves széiroham nekilődött az ajtónak s megrázta a falakat. Ilyenkor a két halász felnézett, mintha valaki belépett volna az ivóba.

Máté gyakran felvette a palaczkot s megtöltötte Jeremiás poharát . . . De egyszerre a fali óra tizenkettőt ütött. Olyan különös hangja volt ennek az órának, mintha ócska vasedények zörögnek benne.

Erre Máté felkelt, mint a Matróz, kinek letelt a szolgálatja.

— Gyere, Jeremiás: már igazán ideje hogy menjünk.

Jeremiás nagynehezen megmozdult. Először az asztalra támaszkodott s csak aztán tudott felállani. Szerencsésen elért az ajtóhoz s kinyitotta, mialatt társa eloltotta a lámpát.

Mikor künn voltak az utcán, Máté bezárta a kaput s Jeremiáshoz fordult:

— Jójczukát, pajtás; holnap megint találkozunk.

Ezzel eltűnt a sötétségben.

Jeremiás hármát lépett előre, aztán meglántorodott, kinyújtotta karjait s a falhoz ért, melynél úgy, ahogy megfogódzkodott. Aztán megint tovább botorkált. Néha a szél beszorult a keskeny utcákba s maga előtt hajtotta Jeremiást, úgy hogy egynéhány lépést szaladnia kellett. Ha a forgó szél engedett, akkor Jeremiás megrökönyödött, mintha most segítség nélkül nem tudna tovább jutni. De végtére mégis tovább tántorgott, lábai csetlenek-botlanak s szinte vonakodtak czipelni a terhot.

Ösztönszerűleg mégis rátalált a lakására, mint a madár a fészkére. Megtalálta az ajtót s tapogatózkodott, hogy a kulcslyukhoz érjen. Sokáig kereste s halkán káromkodott. Aztán öklével nekivágott az ajtónak s a feleségét hitta, hogy segítsen rajta.

— Melina! Melina!

Mikor nekítámaszkodott az ajtónak, hogy valahogy el ne dőljön, az ajtó hirtelen engedett s Jeremiás orra bukott. A szoba közepéig gurult, de mégis érezte, hogy valami nehéz test huzódik el fölötte s tűnik el z ójben.

Halálra rémulve, nem mert megmozdulni helyéről. Nagyon félt az ördögtől, a kísértetektől s minden képzelhető pokoli hatalomtól. Várt tehát egy ideig s meg se moccant. Mikor észrevette hogy már nem mozgolódik semmi, kissé észre tért.

Óvatosan felemelkedett, egy ideig ténfergett s végre nekibátorodott s teli torokkal kiáltotta:

— Melina!

De az asszony nem felelt.

Ekkor Jeremiás mámoros agyában hirtelen egy gondolat, támadt valami sejelem és bizonytalan gyau. Nem mozdult meg, ott maradt a sötétben a földön s azon volt, hogy gondolatitrendbe szedje. Mindenféle zavaros gondolat gyötörte. Aztán még egyszer megkérdezte:

— Mond meg, Melina, mond meg nekem, hogy ki volt? Ha megmondod, nem bánlak.

Egy ideig várta a feleletet, De semmi válasz. Most már hangosan kezdett beszélni:

— Mindent tudok. Leitatott a gazember, mert nem akarta, hogy idejében hazakorúljék. Mindent tudok . . .

Kis vártatva újra kezdte:

H I R E K.

— **A „Szarvasi Leányegyesület“.** 1910 február 6-án, a polg. leányisk. tornatermében az előadó gyűlés befejezése után tartja meg negyedik rendes közgyűlését. Ez uton is kéri a vezetőség a t. tagokat, sziveskedjenek minél többen megjelenni.

— **Jegyzőválasztás** A gádorosi előjáróság Berthóty István orosházi főszolgabíró elnöke alatt, Vermes Endrét segédjegyzővé megválasztotta.

— **Előadás.** Ma délután 5 órakor a fáradhatatlan Szabad Lyceum ünnepélyes előadást rendez a tanító képző dísztermében, 10 fillér belépti díj mellett. Felolvas: Kéri József b.-csabai számvevő. Mellékszámok szintén lesznek.

— **Szerkesztőváltás.** Makay Márton dr. szeghalmi ügyvéd, a Szeghalomvidéki Hírlap felelős szerkesztője a lap szerkesztőségétől megvált.

— **Nyomorból a halálba.** Nagyon siralmasan folyt az élete Kriska István 54 éves szarvasi lakosnak. Nem tudta már látni sem családjának nagy nyomoruságot, elbujdosott tehát hazulról. Csütörtökön este nem bírta már tovább, hazavitte az övéi iránti nagy szeretet, de látva azt a borzasztó inséget s tudva, hogy segíteni nem tud, végleg elkészerítette annyira, hogy felakasztotta magát. Feleségéhez irt utolsó soráiban fájdalmas és megindító az a figyelmeztetés, hogy ingyen koporsót kérjenek a községtől.

— **A „Szarvasi Leányegyesület“** 1910. február 6-án a következő műsorral tartja meg előadó gyűlését: 1. Felolvas Nikelszky Zoltán tanítóképzői igazgató. 2. „A ma-

gyar nő“. Irtá Rudnyánszky Gyula. Szavalja Illyés Erzsike. 3. „Magyar dalok“. Énekli Práznovszky Milus, zongorán kíséri Mészáros Ilona. 4. „A kis gazdasszony“. Monolog irta Zöldi Márton. Előadja Weinberger Mariska. Az előadó gyűlés befejezése után közgyűlés.

— **Nyilvános nyugtázás.** A jan. 30-iki lyceum hangverseny bevétele 428 korona volt, kiadása: 417 kor. 29 fillér, tiszta haszon 10 kor., 71 fillér. A 24 diszelnök közül jegyüket a következők váltották meg: Soós István 20 kor., Dr. Haviár Gyula 12 kor., Grimm Mór 10 kor., Farkas Soma 10 kor., Dr. Dancs Szilárd 10 kor., Kollár Lajos 10 kor., Valkovszky Mihály 10 kor., Perczel János 10 kor., Forster Gusztáv 10 kor., Balla Sándor 10 kor., Róth Béla 10 kor., Kölbl József 5 kor., Weinberger Fanny 5 kor., Dr. Déry Henrik 5 kor., Mocskónyi József 5 kor., Vitális János 3 kor., Bencsik József 2 kor., id. Kovácsik Károly 2 korona; felülfizettek: Gr. Bolza Géza 10 kor., Szlovák Kálmán, Cséke Gyula 3—3 kor., Dr. Faragó Mór, N. N., Gerley Jenő, Dr. Belopotoczky György, Liszka Gyula 2—2 kor., Misik István, Szalay János, Vecsey Lajos, Gólián Jánosné, Fetzer József, Zay N., Roszjarovitz János 1—1 koronát. Ugy a diszelnökök, mint a felülfizetők ez uton fogadják a Szabad Lyceum hálás köszönetét nemes áldozat készségükért. A rendezőség.

— **Cukorgyár Békésen.** Egy gyáralapító pénzcsoport Békésen cukorgyár létesítését határozta el. a Wenckheim grófok áldozatkészségének köszönheti főleg Békés, hogy a cukorgyár ott lesz felépítve, mert a grófok kötelezettséget vállaltak a gyár egész évi üzembeni tartásához szükséges cukorrépa termelésére.

— Melina, mond meg, ki volt, mert különben baj lesz.

Megint hallgatott egy darabig s aztán a részeg ember lassu, de csökönyös gondolatmenetével folytatta:

— Ott tartott annál a gaz Paumellenél hogy ne jöhessenek haza. Biztosan valami czinkostársra járt itt. Óh, a nyomorult!

Lassanként térdre támaszkodott. Szívébe belenyilalt valami féktelen düh, amit a részegség még fokozott. Ordítva mondta:

— Melina, mond meg, hogy ki volt; mert baj lesz — azt mondom.

Reszketve s a dühtől lángolva állt ott, mintha az alkohol meggyult volna benne. Egynéhány lépést tett, nekiment a széknek, megkapta mind a két kezével, odaczipelte az ágyhoz, ahol addig tapogatózkodott, míg rátalált a felesége meleg testére.

Aztán felordított:

— Hát itt voltál, te disznó s még se feleltél!

Erre kezével felkapta a székot s a dühtől lajtékozva vagdosza az ágyba. A fek-

helyről sikoltás hallatszott, rémes, átható sikoltás. Erre még jobban nekidühödött s úgy hulltak a csapások, mintha eséplő volna a kezében... Aztán megszűnt a sikitás. A szék darabokra tört; egyik lába még megmaradt Jeremiás kezében. Azzal ütött szakadatlanul az ágyra.

Végre abbahagyta a dűngetést s ismét azt kérdezte;

— Hát megmondod-e végre valahára hogy ki volt?

Melina nem felelt.

Jeremiást lenyűgözte a fáradság; kitombolta magát s megint érzéketlen lett. Leült tehát a földre és elaludt.

Másnap reggel feltűnt a szomszédoknak hogy az ajtó tárva-nyitva. Benéztek a szobába s látták, hogy Jeremiás a földön fekszik és alszik. A szék darabjai szanaszójfel hevertek a földön s az ágyban egy felismerhetetlen véres hustömeg.

— **Szerencsétlenség.** Bakator József nyomdánk plakátragasztóját sulyos szerencsétlenség érte. Plakátragasztás közben a nedves idő okozta sikos talajon a létrája, amiről hasznos foglalatosságát eszközölte, kicsuszott alóla és Bakator nagy szerencsétlenül zuhanva vágódott az aszfaltra, onnan pedig a neki kölcsönzött nagy sebesség egy ároknak vízzel telt hüs ölébe vitte. Sulyos zuzódásaival lakásán ápolják.

— **Köszönet nyilvánítás.** A Szabad Lyceum vezetősége őszinte köszönetét nyilvánítja Forster Gusztáv bádigos, Grósz Ármin mechanikus, Krebsz Zoltán kertész, és Róth Béla fényképész urakkal szemben, mint akik, a kivilágítás, vetítés és teremdiszítés körül tettek hálára kötelező szivességet a Szabad Lyceumnak. A Rendezőség.

— **Mérget ivott véletlenségből.** Rakoviczki Imre kovács inasnak szikra pattant a szemébe. Az orvoságot, mit az orvos a szemére rendelt, s ami erős méreg volt, abban a hiszemben, hogy azt be kell vennie lenyelte. Sulyos belső sérüléseivel a korbázza szállították.

— **Új vasuti állomás a megyében.** A kereskedelemügyi miniszterium értesítette a vármegye alispánját, hogy Békésföldvár—Békés közötti szárnyvonalon az 1-ső számú őrháznál feltételes megállót akar létesíteni s kérte az alispánt, hogy az új állomás érdekében javaslatot terjesszen be.

— **Összeférhetetlenség.** Németh Kálmán tótkomlói I. jegyző a „Tótkomlói takarékpénztár“-nál igazgatói állást foglalt el. Ezt az állást a képviselőtestület hivatalával összeférhetetlennek találta s annak további viselésétől eltiltotta. A törvényhatóság e határozatot, az önkormányzati jog tiszteletben tartásának indokából helybenhagyta. Most nevezett a II. foku határozatot megfellebezte, mert mint mondja, több érdekelt tag, aki más pénzüntézetnél visel tisztséget szavazott ellene.

— **Hangverseny.** A békés-vármegyei kaszinó saját könyvtára javára február 2-án hangversenynyel egybekötött táncmulatságot rendezett. A hangversenyen, mint szereplők résztvettek dr. Horváth Dezső segédtanfelügyelő, dr. Kovalszky Róbert, Czinczár Dezső Kis László és Nuszbek Sándor.

— **Hogy mennyire** kiválóan értékes és megbecsülendő a békés-szentandrás takarékpénztárnak az a vállalkozása, mely heli koronás befizetéssel a szegény embernek is lehetővé teszi a vagyongyűjtést, halásetben pedig a hozzátartozóknak biztos anyagi se-

gitséget nyújt t. i. kifizeti az egész összeget, ami esetleg csak évek múlva lett volna kifizetendő, a bizonyítás minden erejével mutatja az a mostani eset, hogy a békésszentandrás takarékpénztár Barna Izidor bszentandrás postamester özvegyének 58 heti befizetésre 2000 K.-t fizetett ki. Nagyon tanácsoljuk tehát, hogy ily heti koronás befizetéseket eszközöljön a békésszentandrás takarékpénztárnál a jövőjével és családjával törődő ember.

A gyomor és belek rendellenes működéséről származó **fejfájás, szédülés és szivdobogás** hamarosan megszűnik, ha reggelenként fél pohár természetes **Ferencz József**-keserűvizet veszünk be. Ma már minden jól felszerelt háztartásban ott találjuk a valódi „Ferencz József”-keserűvizet, mert mindenki tudja, hogy az nemcsak a leghatásosabb, hanem a legkellemesebben bevehető is. Kiméletes, enyhe hatása miatt még az ágyban fekvő betegek is igen kedvelik.

Törvénykezés.

— **A februári esküdtzéki ciklus** február 7-én hétfőn veszi kezdetét. Ekkor tárgyalja az esküdt bírósága 2 rendbeli gyújtogató büntetésével vádolt Olasz István bűnügyét. Ezen kívül még csak 2 ügy kerül ebben a ciklusban tárgyalásra és pedig február 8-án szándékos emberölés büntetésével vádolt Bagyinszky Pál bűnügye és február 9-én gyújtogató büntetésével vádolt Mojsza Pap Bálint bűnügye.

— **A párnatolvaj.** S. Varga Lajosné szeghalmi asszonynak régóta fájt már a foga Szilágyi Gergelyék finom pihével megtöltött párnáira. Szeretett volna belőlük egyet-kettőt. Az alkalom nem is késett soká. A múlt év július 13-án ugyanis Szilágyiék kimentek a tanyára s a lakás teljesen őrizetlenül állott. Vargáné akkor éjjel meg is tette, amit régen szándékozott. Alkulccsal behatolt a Szilágyiék lakásába és két párnát, melyekben 20 korona értékű toll volt: elemelt. A dolog azonban nem sokáig maradt titokban s Vargánéra rátette kezét a büntető hatóság. A törvényszék hétfőn minden védekezése dacára három hónapi fogsázbüntetést mért rá lopás vétségéért.

— **Athelyezés.** Az igazságügy-miniszter Petrőczy János békéscsabai járásbírói és Szabó Géza komáromi törvényszéki írnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Mulatság.

A január 30-iki lyceumi hangverseny.

A múlt vasárnapon lezajlott lyceumi mulatság az idei szezon legsikerültebb mulatságául tekinthető. Az általános érdeklődés már hetekkel előbb megnyilvánult, ennek oka egyrészt a feltűnően olcsó belépti díj, más részt az érdekesnek ígérkező tartalmas műsor s a sok eredeti farsangi bohóság, melyek kilátásba helyeztetek és bemutatásra is kerültek, általános tetszést aratva. Az Árpád szálló díszterme még nem látott annyi embert, mint ezen az estén, jóllehet a bevétel nem áll arányban a jelen voltak nagy számával. Ennek egyik főoka az, hogy a pénztárnyitás esti 8 órára lett jelezve, de már fél 8 után annyira megtelt a díszterem előtti folyosó, hogy szinte erőszakkal kényszerítették a pénztár megnyitását. Az egymás hátán tolongó közönséget eléggé nem lehetett ellenőrizni s így ez érzékeny befolyással volt a jövedelemre. De a diákság is, vagy 150-en teljesen díjtalanul nyertek engedélyt a megjelenésre, azonkívül a szereplők hozzátartozóinak egy része is ingyenes hallgatóként szerepelt s a családtagokkal több esetben 5—6-an sőt 7-en is jöttek. A Szabad Lyceum különben célul tűzte ki, hogy teljesen az erkölcsi siker biztosítására törekszik, a mi fényesen sikerült. A hirdetett kivilágítás megtekintésére már este 7 órakor óriási közönség hullámozott a szállóval szemközti oldalon s a szálló környékén. A tűzijátékkal kapcsolatos illumináció regényes külsőt kölcsönzött s szálló épületének s a vakító bengálfény bevilágította az egész fő utat az Arpádtól a hidig terjedő hosszában. Megjelent az erkélyen a cigányzenekar is és lelkes indulókkal gyönyörködtette az erkély alatt hullámozó óriási ember tömeget. Benn a díszteremben este fél 9 órakor már teljes zsufoltság volt. Megjelent a szarvasi intelligencia számottevő része csaknem teljes számmal az iparosság különösen szépen volt képviselve, általában az összes társadalmi osztályok szemet gyönyörködtető demokratikus együtt létben voltak szemlélhetők. Pont fél 9 órakor megkezdődött a hangverseny Krecsmárik Endre lyceumi elnök megnyitó szavával, ki melegen üdvözölve a budapesti felolvasót, egyszersmind sajnálattal jelentette dr. Horváth Dezső távollmaradását. Utánna Renglovich Bozsóka nagyon szépen szavalt, majd Mészáros Ilonka játszott a kissé vénhedt zongorán nagy precizitással, igen ügyesen. Utána jött az est fény pontja.

Dr. Márton Lajos érdekes felolvasása, vetített képekkel. Igen magas színvonalu előadása főleg az intelligencia körében óriási tetszést aratott s frenetikus tapsviharral honorálták. Utána Kaszner Lajos által ügyesen szavalt melodráma következett Balla Jolánka művészies zongora kísérete mellett. Ezután 10 perc szünet volt, melynek leteltével Krecsmárik Margit és Percel Micike tréfás dialógjukat adták elő általános derűtséget keltve temperamentumos játékkal. Utánuk Óváry Zsuzsika szavalt meleg érzéssel egy kedves melodramát, melyet kellemes zongorakísérettel látott el egy igazán meserucu leányka, Péczely Boriska. Befejezésül Liska Mihály nagyhatást keltő énekszámait szolgálták, Vajday Ilona közismert, talentumos cimbalomkísérete mellett. A hangverseny után megindult a tánc, de csak ügygyel-bajjal, annyian voltak s a mi nemcsak Szarvason, de Budapesten sem fordult még elő, hajnali 4 órakor még annyian voltak, hogy a négyest két kolónban kellett táncolni. Az éjféli táncok rendkívüli mulattatók voltak s az üstökös jelmezt a hölgyek annyira megkedvelték, hogy az utolsó táncnál, reggel 6 órakor is még fejükön viselték. A jókedély feltűnően élénk volt s mindenki csak a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a Szabad Lyceum eme fényes sikeréről. Referens

— **Hangverseny.** Az orosházi és szarvasi dalárdák együttesen március 4-én Szarvason az Árpádban nagyszabásu cabarettel és tánccal egybekötött hangversenyt rendeznek. A cabaretben felerészben Orosháziak fele részben Szarvasiak lesznek a közreműködők.

Ösztöndíj pályázat.

A Szarvasi Takarékpénztár igazgatósága pályázatot hirdet a

„**SALACZ FERENCZ**“ igazgató nevét viselő 2000 koronás alapítvány 1909. évi kamataira.

Ezen 100 koronát tevő ösztöndíjra oly szarvasi illetőségű, szegénysorsu és jó magaviseletű ifjak vagy leányok pályázhatnak, kik tanulmányaikat valamely felsőbb kereskedelmi iskolában folytatják.

A 100 korona ösztöndíj folyó **1910 március hó 4-én** fog kiadatni, a pályázat eredménytelensége esetében pedig a jövő évi kamatokhoz csatoltatni.

A kellőleg felszerelt pályázati kérvények legkésőbb f. évi **március 1-én d. e. 10** óráig nyújtandók be az intézet titkáranál. Később érkező kérvények figyelembe nem vehetők.

Szarvas, 1910. január 28.

Szarvasi Takarékpénztár
igazgatósága.

Meghívó.**A Szarvasi Gazdák és Iparosok Szövetkezete
XV. évi rendes közgyűlése**

1909. évi február hó 15-én délelőtt 9 órakor

Szarvason a Szövetkezet saját helyiségében fog megtartatni
melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.**A közgyűlés tárgyai:**

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kiküldése.
2. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről.
3. Az 1909 évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
4. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvények megadása
5. A tiszta nyereség felosztása és az osztalék megállapítása.
6. Elnök megválasztása 3 évre.
7. 5 igazgatósági tag és 3 póttag választása 3 évre.
8. 3 felügyelő-bizottsági tag, 3 póttag választása 3 évre.
9. Választmányba 12 tag választása és 3 póttag egy évre.
10. Netáni egyéb indítványok tárgyalása.

Kelt Szarvason, 1910 január hó 22-én.

2—3

Zvarinyi János
szövetkezeti elnök.

A t. részvényes urak értesítetnek, miszerint az 1909 évi eredeti zárszámadások a szövetkezet pénztári hivatalában az üzleti órák alatt bármikor megtekinthetők.

Meghívó.**A Szarvasi Takarékpénztár****XLI. rendes közgyűlését**

1910. évi február hó 16-án (szerdán) délelőtt 10 órakor

Szarvason, saját helyiségében tartja meg,
melyre a tisztelt részvényes urak ezennel tisztelettel meghívotnak.**A közgyűlés tárgyszorona:**

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kiküldése.
2. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről, az 1909-ik évi zárszámadás és mérleg előterjesztése és megállapítása, a felügyelő-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvények megadása.
3. A tiszta nyereség felosztása és az osztalék megállapítása.
4. A vezérigazgató fizetésének megállapítása és a vezérigazgató megválasztása 6 évre.
5. Helyettes vezérigazgató és 5 igazgatósági tag választása 3 évre.
6. A választmány 25 rendes és 5 póttagjának választása 1 évre.
7. Netáni egyéb indítványok tárgyalása.

Kelt Szarvason, 1910. január 21.

2—3

Haviár Dani
társasági elnök.

A t. részvényes urak értesítetnek, miszerint az 1909. évi zárszámadások a takarékpénztár titkári hivatalában az üzleti órák alatt bármikor megtekinthetők.

BŐRSZENY

okomára és hasonló bőrbajokra, nevezetesen ha nedvesedő helyeket vagy károsodást idéznek elő, nagyon jól Zucker-féle szabadgyógyzappannal, amiből ezen bajokra minden körülmények között az orvos tanácsát ki kell kérni. Azon sokaság tapasztalatából, melyet az orvosok és betegek egész serege szerzett, megállapították, hogy a Zucker-féle szabadgyógyzappannal a legtöbb esetben azonnal enyhül a viszketéssel, ha a vastag krémzava — a moskodás után egy ideig a megfelelő helyen marad. Ettől függ ugyanis, hogy a baj által okozott és elhatalmált bőrrészecskék, a hirtelen és ezzel az erős viszketéssel okozó bőrirritációt, a bőr megújítását előmozdítják és a Zucker-féle szabadgyógyzappant hosszabb ideig használunk, rendszeresen hamarosan lehamarkodik a bőr legfelső rétege és egy új, egészséges, gyenge bőr keletkezik utána. Ezt észlelheti egy kiválóan jó és enyhítő, de nem túlságosan zsíros bőrkrimmel, ha szabó ideig kenni, míg különleges kezeléssel a bőrbe nincs szükség. Erre legalkalmasabb a Zucker-féle krém.

Rendeléseknél figyeljünk a következő különbségekre:
Zucker szab. 35%-os gyógyzappannal a leghatásosabb és a leggyöngyöbb. Egy darab ára 2,50 kor.

Zucker szab. 15%-os gyógyzappannalnak hatása és mennyisége vártával gyöngyöbb. Darabja 1 kor.

Ehhez való a Zucker-féle krém (nem zsíros), valamennyi bőrkrim gyöngyö. Egy tubus ára 2,50 kor., kis tubus 1,25 kor.

Minden gyógyszerárban, drogériában, illatszerekkereskedésben stb. kapható. Figyeljünk azonban a kizárólag általunk használt eredeti csomagolásra és ne engedjük rábeszélésnek, hogy értéktelen szappanokat szőzzanak nyakunkba.

A Zucker szabadgyógyzappant és a Zucker-féle krémet nem pótolja semmi.

Kapható:

Mezőtúron: Göllner Hugó gyógyszer-tárában.

Három szobás utcai lakás, mellék-helyiségekkel együtt kiadó, ugyanott egy üzlet berendezés eladó, értekezni lehet a tulajdonosnál, Kossuth-utca 38. szám alatt.

3—6

Kiadó lakás.

Két lakrészből álló épület, 2—2 szobás lakásokkal és a hozzájuk tartozó mellék-helyiségekkel azonnal kiadó. Értekezni lehet Pribelszky Pállal Szent István-utca 215. sz. a. 2—4

Egy használt zongora

jutányos áron eladó. 2—3

Értekezni lehet: **Rohoska Béla** tanítónál. Vesselényi-u. II. ker., 15. sz.

A Bány-utcai 89-ik számú ház:

örökáron eladó

vagy bérbe kiadó.

Értekezni lehet: **ösv. Demcsák** Jánosnénál. 2—2**Kiadó lakás.**

III. kerület 146. házszám alatt, közel a piactérhez, 2 utcai és egy előszoba, konyha, kamara stb. **kiadó**. Tudakozódhatni a jelzett háznál.

Figyelmeztetés!

Alóírott kijelentem hogy nőmért, született Antal Katalinért, kitől elválva élek, — semmiféle adósságot nem fizetek ki.

Ezen tiltakozásom dacára a ki neki hitelezne csak is tőle követelheti pénzét.

Szarvason 1910. február 5.

Kiszely Pál
szarvasi lakos.

Eladom örök áron 35 holdas nagyréti (5-ik őrház mellett) jó karban levő, műkuttal ellátott birtokomat vétéssel együtt.

Kiszely Pál.

Kiadó lakás.

özv. Babák Mártonnénál III. kerület 152. szám alatt egy 2 szobás udvari lakás kiadó. 1—3

Eladó vagy kiadó.

özv. Pataki Jánosnénál 3 szoba hozzátartozó melléképületekkel, 2 üzlet helyiséggel kiadó, vagy a ház örök áron eladó. 1—3

Szarvasi Gazdák és Iparosok Szövetkezetének 2 szobás utcza lakása Szent György naptól kiadó. 2—3

TÖRLEY
PEZSGŐ

Ősidőktől fogva szappannal tisztítjuk a ruhán esett foltot, szappannal tartjuk tisztán testünket, szappan a legjobb szer a fog és szájmosságra is a modern orvosi tudomány legújabb tanítása szerint. Érthető tehát Sztraka Menthol fogszappanjának közkedveltsége, mely az inyt nem marja, mégis erősen deszficiál, hajba nem undorító, sőt ellenkezőleg tartósan üdítő hatása eljut a fogközők legelrejtettebb zugába is. E szappannak köszönhetjük, hogy kellemetlen szájszag, s fogak romlása nincs többé. Ára gyógytárakban 1 kor. 3 drbot 3 korért bémentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol.

Kapható Szarvason: (Medveczky utóda) **Miklós Pál** gyógyszertárában.

Értesítés.

A n. érdemű közönség tudomására hozom, miként Szarvason Deák Ferencz-utcza 430 sz. alatt (Oravec-féle házban)

késes- és műköszörülő-üzletet

nyitottam. Elvállalok mindennemű orvosi műszerek, ollók, beretvák kések és bárdok élesítését. Támaszkodva azon gyakorlatra, mit a köszörülés és a késes ipar terén több nagy műhelyben szereztem, nyugodtan állithatom, hogy e téren a versenyt bárki-vel is felveszem. Műszerek, kések, ollók javítását és élezését a legjutányosabban és a megrendelésnek megfelelően eszközölöm.

Szives pártfogást kérve

tisztelettel

Franzó András késes és műköszörős.

Eladó szőlő.

Eltávozás miatt sürgősen eladó a Macó-Éri szőlőkben egy 830 □-ölből álló 4 éves termő szőlő, amely zöldreajtva döntés által lett telepítve 48 legjelesebb fajjal, köztük 830 tőke Csabagyöngye. A szőlőterület drótkerítéssel, cserépes kunyhóval, 25 drb ojtott gyümölcsfával van ellátva, ezen szépen telepített szőlő csekély 3 koronáért □-ölenként eladó.

Továbbá a Macó-Láposban egy 360 □-ölből álló felrigorizott, de nem beültetett igen jó föld 1 kor. 80 fillérért □-ölenként eladó.

Eladó még potom arért több szőlőajtványok, 1—2 éves gyökeres vad vessző és 16.000 drb sima vad vessző, valamint szőlészeti eszközök.

Szives vevőket kér

Csupa Istvánné

Helyben, III. ker., Jókai-utca 251. szám alatt.

Ruhát, kelmet, csipkét

test tetszs szerinti színre vagy vegyileg tisztít

Süveges János

kelmefestő és vegytisztító Szarvason

